

Halverwege

Helen Dool

HALVERWEGE

Helen Dool

De kleine oning, Nieuwegein

Halverwege

Deel 1 van de trilogie *Labyrinth of Tides*

Auteur: Helen Dool

Illustraties: Helen Dool

Omslagillustratie: Miranda Stet en Heleen van den Hoven-Schram

Redactie en vormgeving: Heleen van den Hoven-Schram

ISBN: 978-90-805719-6-9

NUR: 285

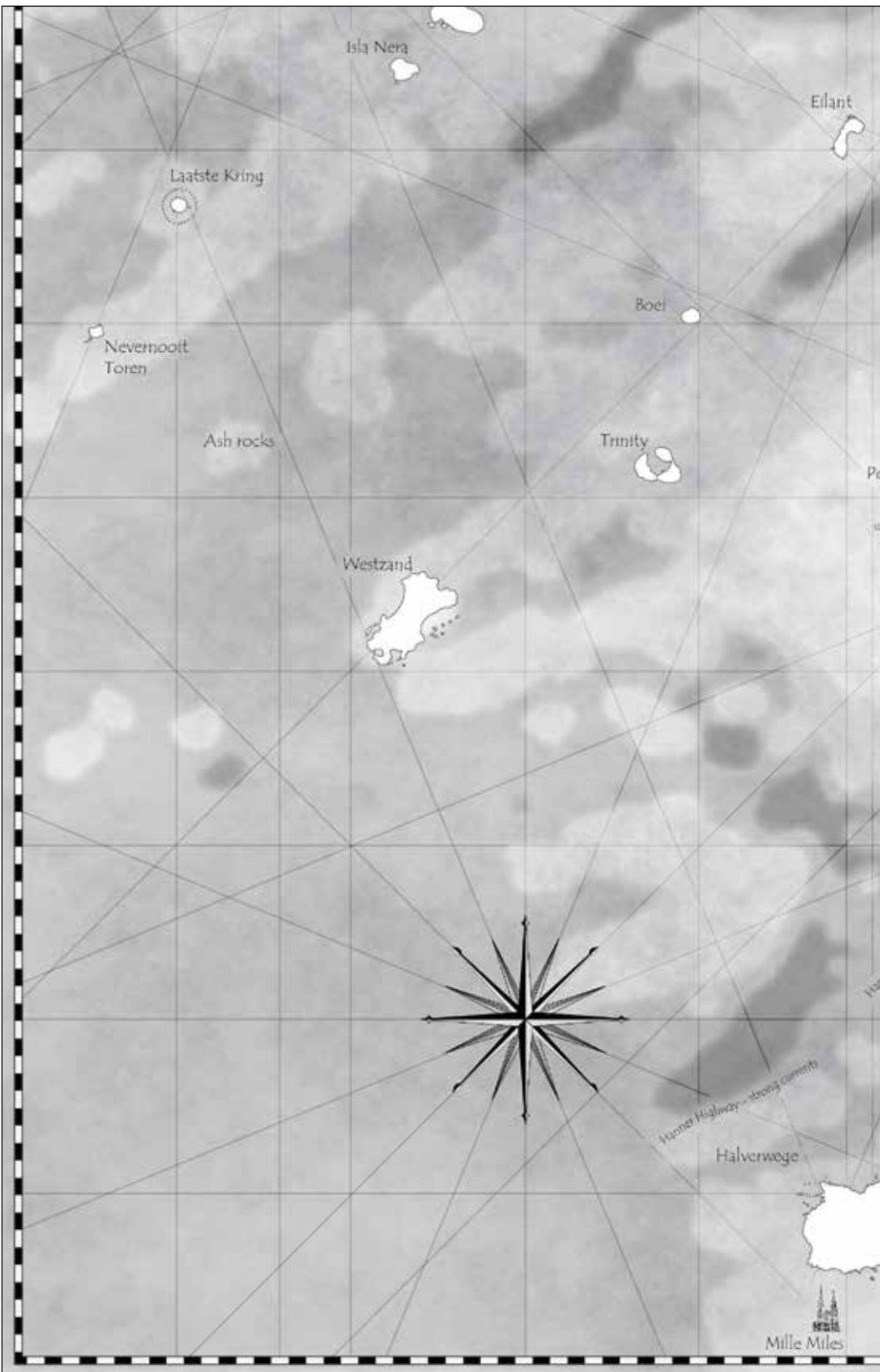
© 2015 De kleine Koning, Nieuwegein

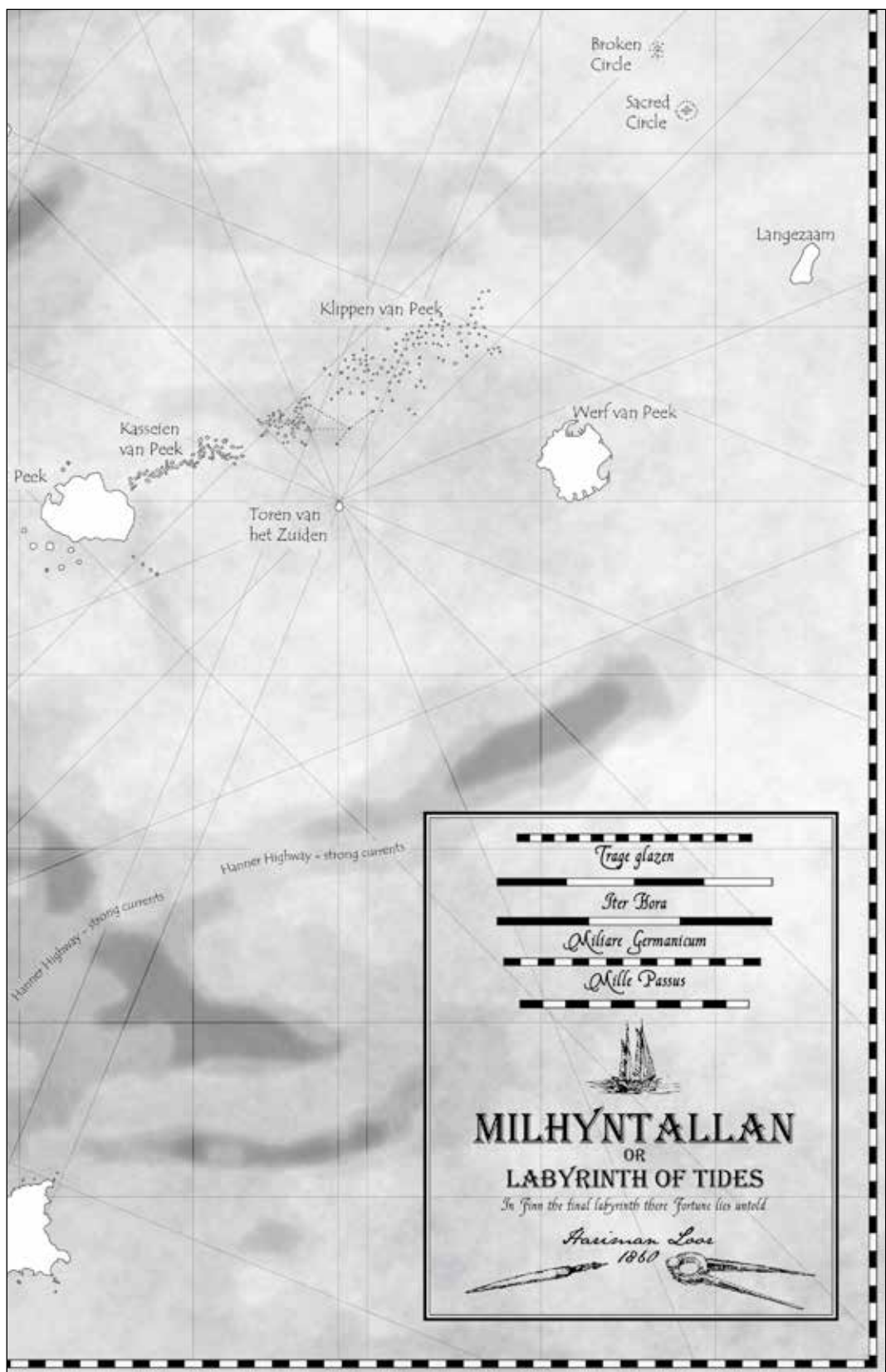
www.labyrinthoftides.com

Uitleg van getijdenschema's, zeiltermen en andere begrippen vind je achter in het boek.

De kaart, kaartfragmenten en illustraties zijn gebaseerd op de originele kaart en het dagboek van Hariman Loor. Ze zijn niet geschikt als navigatiemiddel. Elke aansprakelijkheid bij het gebruik van de kaart wijzen wij nadrukkelijk van de hand.

Voor Irina

Broken Circle

Sacred Circle

Langezaam

Klippen van Peek

Werf van Peek

Kasselen van Peek

Peek

Toren van het Zuiden

Humber Highway - strong currents

Humber Highway - strong currents

- Trage glazen
- Iter Bora
- Milare Germanicum
- Mille Passus

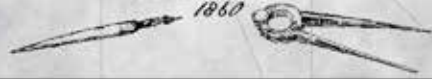
MILHYNTALLAN

OR

LABYRINTH OF TIDES

In 'tween the final labyrinth there Fortune lies untold

Francis Lee
1860

Proloog OP DE SIGN OF HOPE

11 AUGUSTUS 1999, 3 UUR VOOR HOOGWATER

Voeren ze weg? Tim sprong op en rende over het strand. Op de boot hees een gestalte het anker; even later veranderde het motorgeluid. Hij kon niet zien wie er aan het roer stond, maar dat maakte ook niet uit. Ze vertrokken.

Of zouden ze op de motor tegen de stroming blijven vechten? Misschien gingen ze aan de andere kant van de klip liggen, dat zou logisch zijn. In de baai waren te veel rotsen om tegenaan te knallen. Deden ze dat maar, dan was hij meteen van ze af en hoefde hij niet langer bang te zijn voor de geweren aan boord.

Vaar deze kant uit, wilde hij roepen. Kom voor me langs. Kom dan!

Maar zo stom waren ze niet. Ze wisten donders goed dat daar de landtong lag, verborgen onder de schuimende branding.

Tim volgde hen langs het strand, klom over de rotsen, steeds met een blik over zijn linkerschouder naar de wegvarende boot. Nu, drie uur na laagwater, was de stroming zo sterk dat de boot moest opstampen tegen de inkomende golven.

Toen stond Tim aan de noordkant van de klip. De boot won aan snelheid. Ze voeren met een ruime boog langs, terwijl Tim over de rotsen klauterde. Er stond niemand op het dek om de zeilen te hijsen. En ze gaven geen enkel signaal – geen sloopstoeter, geen opgestoken hand, geen schot. Ze voeren gewoon weg, de klootzakken, rechtsom, in een wijde boog langs de kust van Halverwege.

Tims hart klopte in zijn keel toen hij weer op het strand stapte. Hij was de hele klip rondgelopen en de baai was leeg.

Tim liep naar de plek waar Samir lag te slapen, alleen maar om een stem te horen, om te vertellen dat ze nu veilig waren, en om dat te kunnen geloven. Maar Samir had eindelijk weer een beetje kleur op zijn wangen gekregen. Waarom

zou hij hem wekken? Het duurde nog uren voordat de landtong naar de kust weer boven water kwam. Eerst moest het nog hoogwater worden.

En dan? Zou de klootzak wegblijven? Had hij het opgegeven en maakte hij nu dat hij wegkwam? Of zou hij terugkomen om het karwei af te maken?

Tim keek naar het eiland. De noorderkliffen van Halverwege waren een blinde muur. In de felle middagzon leek de schaduw voor de kliffen alleen maar dieper. Niemand zag hen hier op de klip. Ze konden alleen maar wachten. Niksdoen. Wachten. Stilzitten.

Zou zijn T-shirt al droog zijn? Tim sprong op en klom op handen en voeten omhoog naar het bakken. Hij had hun natte kleren daar over de dwarsbalk gehangen.

De kleren waren nog steeds nat. Vanaf zijn hoogte, een meter of zes boven het strand, bekeek Tim de plek waar ze gestrand waren. Het bakken, een enorm x-teken dat de Sign of Hope zijn naam gaf, zag eruit of het stormen kon doorstaan, ook al was de oranje verf grotendeels afgebladderd. De pijler was dik en stevig en hoewel hij in een poel vol water en wier stond, gaf hij geen centimeter mee toen Tim ertegenaan duwde.

Wacht eens even! Tims hart sloeg over. Water!

In alle spleten en gaten van de klip stond water. Alleen een paar ondiepe kuilen aan de zuidkant waren droog. In de schaduwpoelen aan de noordzijde rotte het wier in zwarte slierten. Wanneer had het voor het laatst geregend?

Zonder het te willen stak hij zijn vingers in de kuil rond de pijler en proefde.

Godsamme. Gal en paniek knepen zijn maag samen. Het was geen regenwater, maar een restant van de vorige vloed. En van die daarvoor. En de golven van de nieuwe vloed braken aan de noordkant al tegen de rotsen.

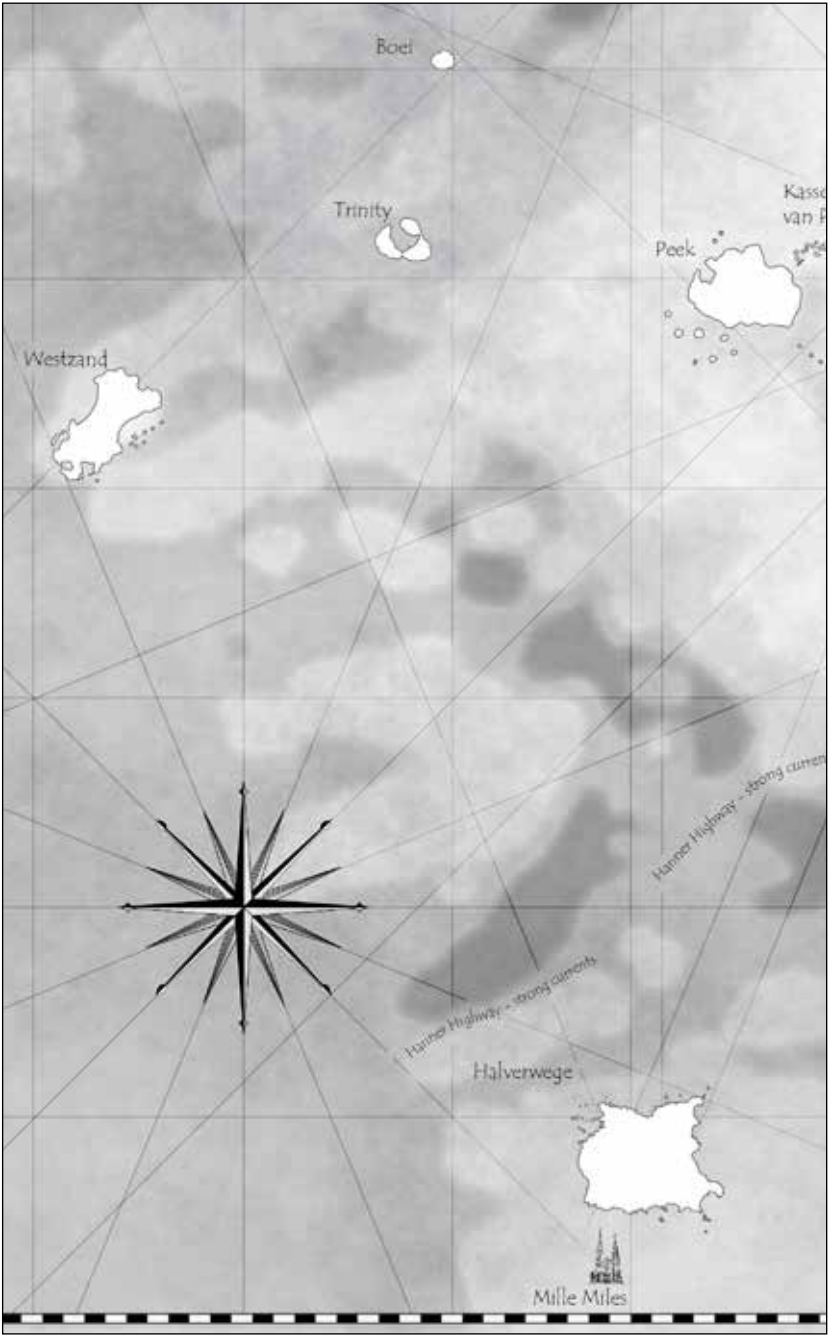
Er schoot een zin door zijn hoofd uit het dagboek van Hariman Loor: ‘... zodat de golven hoger en steiler worden, tot ze op hun hoogtepunt de kleinere klippen bedekken...’

In de herberg, onbereikbaar, hingen de getijdentabellen, met stroomschema's en al. Maar Tim had ze niet nodig om te weten wat iedereen hier wist. Twaalf meter tij. En nieuwe maan. Dus springtij ook nog.

‘... tot ze op hun hoogtepunt de kleinere klippen bedekken...’

De zin tolde om en om in zijn gedachten, als drijfhout in de branding. Nu begreep hij waarom de boot was vertrokken.

Deel een
HET SPEL LOT

Hoofdstuk 1 SIGNALEN UIT HET VERLEDEN

PENZANCE, VIER WEKEN EERDER

‘Mam! Ik bén niet depressief!’

Zijn felle woorden ketsten tegen de ruit. Snel keek Tim achterom, maar er was gelukkig niemand in de kamer; de deur zat nog dicht en de vier stapelbedden met de kale, grijsgroene matrassen waren leeg.

De telefoon bleef stil. Tim keek door het raam.

‘Dat weet ik wel,’ klonk de stem van zijn moeder. Ze wilde natuurlijk geen ruzie maken door de telefoon. Maar dan had ze ook niet moeten beginnen over die psycholoog die ze toevallig tegen het lijf was gelopen. Toevallig. Tim geloofde er niets van.

‘Maar wat zoek je daar eigenlijk, Tim?’

Hij leunde met zijn voorhoofd tegen het glas. De straatstenen glommen van de regen. Cornwall in juli.

‘Mam, het gaat uitstekend met mij.’ Hij ging rechtop staan. ‘Het is hier prachtig weer. Hé, ik ben zelfs weer gaan tekenen.’

Dat was de juiste toon.

‘O, ja.’ Het klonk wat aarzelend.

‘Vanmiddag ga ik weer, op een mooi strandje in de buurt. Er zijn hier hartstikke veel artiesten. Een schilder in St. Ives wees me een winkel. Papier, potloden, inkt, alles hadden ze daar. Misschien ga ik binnenkort ook wel weer schilderen.’

‘Dat is leuk, Tim.’ Gelukkig, ze klonk weer gewoon. ‘Maar zoek ook gezelschap op, lieverd.’

‘Mam! Ik zit in een jeugdherberg. Het stikt hier van de jongeren.’ Ook al zat hij nu alleen in die kamer en hoopte hij dat dat zo blijven zou. ‘Ik heb me ingeschreven voor de cursus Coastal Skipper, van de Penzance Sailing Club. Dus ik blijf wat langer in Cornwall. En het wordt alleen maar drukker, vanwege de eclips volgende maand.’

De verwachte zonsverduistering, de laatste van het millennium, was big business in Penzance en omstreken.

‘Je vader was gek op zonsverduisteringen,’ zei Sophie Bakker.

Tim verstijfde. Hij staarde naar zijn reflectie in het raam. De regen trok er sporen door. ‘Echt?’

‘Een eclipsjager, zo noemden ze hem. Hij was bereid er duizenden kilometers voor te reizen’

Tim wachtte of ze nog iets zou zeggen, maar het bleef verder stil.

‘Heb jij al plannen? Of zit je nog in je eentje in Utrecht?’ Tim schopte met zijn voet tegen het stalen bed.

‘Ik vind het niet erg om alleen te zijn.’

‘Ha. Ha.’ Ze was net als hij.

‘Touché.’ Daar was het bekende lachje van zijn moeder.

‘Die zeilcursus begint volgende week,’ zei Tim. ‘Ik bel je wel weer. Dus maak je geen zorgen.’

‘Dat is mijn vak, mon fils. Je suis ta mère.’

Als Sophie Frans begon te praten, zat het wel goed.

Pas als de zon doorbrak begreep je dat er palmbomen groeiden in Cornwall. Tim trok zijn windjack uit en ging erop zitten. Het strandje was vrijwel verlaten. Over de zee gleed een eenzame zeilboot. Tim zette zijn spullen klaar, doopte de tekenpen in de inkt en trok een lijn. De horizon, onderbroken door de zeilen van de tweemaster.

‘Wat zoek je daar, Tim?’

Hij haatte dat soort vragen. *Wat zoek je? Wat wil je? Wat ga je doen?* Zelfs als je dacht dat je ze afdoende beantwoord had bleven ze rondspoken.

Ik ga Frans studeren in Utrecht. De weken daarvoor ga ik zeilen in Cornwall. Zou zijn moeder echt niet weten wat hij daar zocht?

Tim tekende de enkele wolk aan de horizon.

Wat zoek je, Tim?

De zee schitterde en golfde. Tim doopte zijn pen in de inkt en trok golvende lijnen. Snelle pennenstreken. Dichter bij elkaar was donkerder, verder uit elkaar lichter. Er liep een lichte baan van Tims voeten tot de zeilboot, spiegeling van de witte zeilen. Gebruik het wit van het papier, dacht Tim.

Waar zou die boot heen varen? Wat deden ze zover uit de kust?

Misschien waren ze wel op zoek naar Mhyntallan. Hariman Loor had het ook gedaan, Tims betovergrootvader, de cartograaf. Van hot naar her was hij gevaren, steeds een nieuwe koers, een nieuwe bestemming.

De pen kraste over het papier. Hariman Loor had ook geschetst. Hij had een kaart getekend van zijn reis.

Ik ben niet depressief, had Tim tegen zijn moeder gezegd. Niet weten wat je wou was iets anders. Iets normaal.

Pas toen Tim zich realiseerde dat de boot uit het zicht was verdwenen keek hij naar het schetsboek op zijn schoot.

Met een kreet van afkeer gooide hij het opzij. Zijn hand stootte de inktpot om. Shit. Haastig trok hij zijn windjack weg. De inkt vloeide uit, een langzaam groter wordende Rorschachtest in het natte zand. De hoek van het schetsboek kleurde grijs.

Tim wilde niet naar het bovenste blad kijken. Maar de wind tilde het op, alsof hij wilde zeggen: *Kijk dan, hier moet je zijn.*

Tim was niet opgehouden na het arceren van de wolkenranden. Ontelbare lijnen vulden het papier. De zee was een warboel van krassen en kronkels in alle richtingen. De boot en de horizon waren niet langer te onderscheiden. Kruislingse lijnen wisten de lichtbaan uit.

Langs de eenzame wolk voor de kust van Cornwall vlogen drie meeuwen. Op Tims papier was de hemel één inktzwarte vlek.

Tim schopte schoon zand over de poel van inkt. Bij de strandopgang stond een vuilnisemmer. Tim mikte de inktpot erin, scheurde het blad uit zijn schetsboek, maakte er een prop van en gooide hem tussen de bierblikjes en vettige afvalzakken. Toen haalde hij zijn schouders op, gooide het hele schetsboek in de bak en begon aan de wandeling terug naar de jeugdherberg.

De andere gasten in de jeugdherberg van Penzance waren overwegend Engelse zeilers en kustliefhebbers. Ze nodigden Tim uit om mee te eten. Hij werd al snel *the Dutch guy* en kreeg bij het afwassen complimenten over zijn Engels en plagerige opmerkingen omdat hij er met zijn bruine ogen en donkerbruine haar niet als een kaaskop uitzag.

De Engelsen waren gek op spelletjes, ontdekte Tim toen hij de glazen droogde. Ze wilden die avond een competitie starten.

‘Doe je mee?’ vroegen ze. ‘Te gek spel, man, zeker als je van zeilen houdt.’

Hij had het kunnen weten. ‘Labyrinth of Tides? LoT?’

Ze knikten. ‘Doe je mee?’

‘Nee, dankjewel.’

Met een kop koffie in de hand bekeek hij even later de voorbereidingen. Hij wees naar de kaart, het diepblauwe spelbord met de lichtgroene eilanden. ‘Weet iemand ook hoe je daar komen kunt?’

Ze keken verbluft op. ‘Are you serious?’

Bloedserieus.

Wist Tim dan niet dat het allemaal fantasie was? *Fantasy islands?*

Nee, dat wist hij niet.

Ze keken the Dutch guy bevreemd aan.

‘It looks so real,’ zei Tim, voor hij naar boven vluchtte.

In zijn slaapkamer leunde Tim met zijn rug tegen de deur. Hij ademde te snel. LoT. Hij liep naar de rugzak, die tegen de roestige radiator stond, en pakte zijn schatten: het reisboek en de kaart die hem hierheen gelokt had met zijn priegelige eilanden en eigenaardige namen, de verleidelijke titel in gekalligrafeerde letters: *Labyrinth of Tides*. Tim liet zich op een matras zakken en staarde voor zich uit.

Beneden in de jeugdherberg ging een deur open; gelach en gepraat stroomden naar boven. Tim stelde zich voor hoe de spelers scheepjes verschoven over een kaart die ze voor een verzinsel hielden.

Langzaam opende hij zijn eigen kaart. De kaart was breder dan de matras van het stapelbed; één zijde krulde op tegen de muur. Tim kende de namen van de eilanden uit zijn hoofd: Halverwege, Peek, Finn. Maar waar die eilanden werkelijk lagen? De cartograaf, Hariman Loor, had niet aangegeven welke nulmeridiaan hij gebruikte. Je moest ernaar gissen: die van Greenwich, Antwerpen, Ferro of Parijs, of een heel andere. Zonder de juiste coördinaten kon je niet varen op een kaart. Hariman had alleen een miniatuur getekend, naast de verticale lijn die door Halverwege en Finn liep: een piepkleine kathedraal met daarnaast de woorden *Mille Miles*. In de negentiende eeuw waren er niet alleen veel nulmeridianen, maar ook uiteenlopende definities voor een mijl.

En daardoor bleef het kleine lokkende eilandje midden op de kaart net zo onbereikbaar als het Eldorado, of Atlantis. *Fantasy islands*.

In de kantine beneden draaiden de Engelsen bij elke beurt een kartonnen getijdenklok die Tim deed denken aan het kapotte kapiteinshorloge onder in zijn tas. Hij kon de kaart natuurlijk beneden laten zien, hem op de tafel met zijn drankringen leggen, waar iedereen er met zijn vingers aan kon zitten.

Wacht even! Tim sprong op. Hij kon hun wat anders laten zien: op de doos stond wie het spel gemaakt had – en waar.

‘Hi, Dutch, did you change your mind?’

Tim schudde zijn hoofd. De tafel lag vol spelonderdelen. Tussen reeksen speelkaarten en rommelige verzamelingen houten blokjes stonden halfvolle glazen.

‘Waarom wilde je niet meespelen?’ vroeg een van de spelers. Frank heette hij. Zijn brik lag in de buurt van Eilant. Met het bootje telde hij de stappen naar Finn. Een, twee, drie...

‘Ik wou het wel.’ Tim aarzelde. Toen zei hij de waarheid. ‘Ik had het met mijn grootvader willen spelen. Maar die ging dood, voordat...’

Frank hield stil met zijn hand boven het bord. ‘Oh, man, that sucks.’

Sommige dingen kon je in het Nederlands niet beter uitdrukken.

Tim haalde zijn schouders op en pakte de omgekeerde deksel van de doos. De dobbelsteen erin rolde naar de rand. De steen had drie witte en drie zwarte vlakken.

‘Dat is de Lotsteen,’ zei een meisje achter een piramide van blokjes. ‘Wit is gunstig, dan win je iets. Zwart is foute boel.’

Tim pakte de Lotsteen. Hij draaide de deksel om en bestudeerde de voorzijde met de kaart, het labyrint en een deel van een gedicht. Op de rand van de doos vond hij wat hij zocht. Een logo en daarnaast de woorden LOT LTD. – SOUTHPORT – HALFWAY ISLAND, de Engelse naam van Halverwege.

‘Halfway Island. Daar is het bordspel gemaakt. Kennen jullie dat?’ vroeg Tim.

‘Are you sure?’

Ze bestudeerden de deksel.

‘Is het misschien een van de Scillies?’ vroeg het meisje.

‘Nee.’ Frank schudde zijn hoofd. ‘Nooit van gehoord.’

Tim legde de deksel neer en liet de dobbelsteen erin vallen. De steen rolde door. Zwart-wit-wit-zwart-wit...

Zwart.

Goed fout.

Weer in zijn kamer haalde Tim de kussens van het bovenste bed. Pas nadat hij ze met vuistslagen in model had gebracht plofte hij op zijn bed neer. Vaag had Tim het plan gekoesterd om net als Hariman van Cornwall naar Halverwege te reizen. Maar Mhyntallan leek wel in zee verzwolgen. *Fantasy Islands*. Tim kreeg er koppijn van. Hij pakte het dagboek en zijn bril en zakte met zijn rug in de kussens.

Een harde bons, een vloek. De deur klapte tegen de muur. Tim schrok op. Het dagboek viel op de grond.

'Sorry, sorry!' Half verborgen achter een zeiltas strompelde Frank binnen. 'Hier is eindelijk plek. Snurk jij?'

Tim schudde zijn hoofd en raapte het boek op.

'Gelukkig. Die twee uit Liverpool zagen de hele nacht door.'

Met een zwaai belandde de zeiltas op het bed tegenover dat van Tim. Daarna schudde Frank een slaapzak uit, schopte zijn schoenen onder het bed en ging liggen.

'Je verliest wat.' Tim wees naar een stuk papier op de grond.

Met een lange arm viste Frank naast het bed. 'Dit? Is het niet van jou?' Hij grinnikte. 'Een kassabon. Eens kijken hoe vaak ze hier stofzuigen.'

Tim ritste zijn slaapzak open toen zijn kamergenoot begon te hoesten.

'Goddamn. Never. Dit ding is uit '86.'

'1986?' Tim keek op. Dat was het jaar waarin zijn vader overleed.

'Charlottesville.' Frank streek de strook papier glad. 'Is dat Frankrijk?'

'Canada,' fluisterde Tim. Frank keek hem aan.

'Daar woonde mijn oudtante Ida,' zei Tim. Hij stak zijn hand uit naar het bonnetje.

'Er staat iets op geschreven,' zei Frank. 'Ik dacht dat het Duits was, maar misschien is het Nederlands.'

'Het moet uit mijn boek gevallen zijn,' zei Tim.

Samen bekeken ze de kassabon van een supermarkt in Charlottesville. Een lijst vol verbleekte letters en cijfers. Maar de tekst op de achterzijde was goed leesbaar.

5 juli. Twee pelgrims. Duizend mijl van huis, had iemand erop geschreven. Nee, niet iemand. Thom Bakker. Tim herkende het handschrift van zijn vader aan de krul in de C van Chartres. Dezelfde krul stond op de laatste ansichtkaart van zijn vader. *Zie jullie in Chartres,* stond erop. Met op de voorkant een grijnzende dolfin.

Thom Bakker had het dagboek gelezen. Hij had willen berekenen waar Halverwege lag.

Duizend mijl. Huis = Chartres?

Halverwege > Chartres = 1000 mijl Zeemijlen?

Romeinse mijlen = 1478 km/ Engelse = 1609 km

Franse = 1949 km

Hollandse? 1000 km

Check baan eclips 1860

Fernanda A Coruña? Santiago Burgos (?)

14° W, 50° N ???

‘Dat heeft mijn vader geschreven,’ zei Tim. ‘Hij was journalist.’ Iemand die zich bezighield met feiten, niet met sprookjes. ‘Halverwege is hetzelfde als Halfway Island.’

Frank keek hem met grote ogen aan. ‘Is je vader er geweest?’

Tim schudde zijn hoofd.

‘Op die coördinaten kun je niet varen,’ zei Frank. ‘Veel te vaag. Was er in 1860 ook een zonsverduistering?’

Zonder van de cijfers op te kijken knikte Tim. ‘In juli, geloof ik. De datum kan ik nazoeken.’

‘14 graden. Dat is voorbij Ierland. Je moet het aan de vissers vragen,’ zei Frank. ‘Als iemand het eiland kent zijn zij het. Wil je erheen?’

Wat een vraag! Tim trok zijn kaart tevoorschijn en vouwde hem open. Hoezo sprookjes, dacht hij toen hij Franks mond zag openvallen.

‘Kijk.’ Hij wees op het eiland in het midden. ‘Finn. Dáár wil ik heen.’

Tim schrok er zelf van dat hij het voor het eerst hardop zei, maar Frank merkte het niet op. Die boog zich over de kaart en greep de rand vast en zei toen: ‘Hariman Loor? Was dat niet die vent die met zijn kaarten mensen naar de ondergang lokte?’